

Sygn. akt V CZ 77/13

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa E. B.

przeciwko K. B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 stycznia 2014 r.,

zażalenia pozwanego na wyrok Sądu Okręgowego w W.

z dnia 27 lutego 2013 r.,

**oddala zażalenie z pozostawieniem rozstrzygnięcia
o kosztach postępowania zażaleniowego orzeczeniu
kończącemu postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 lutego 2013 r. Sąd Okręgowy uchylił wyrok Sądu Rejonowego z dnia 9 sierpnia 2012 r., zniósł postępowanie objęte rozprawą z dnia 9 sierpnia 2012 r. i przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu sprawę z powództwa E. B. przeciwko K. B. o zapłatę odszkodowania i zadośćuczynienia w łącznej wysokości 42 200 złotych. Nastąpiło to w wyniku rozpoznania apelacji powódki od powołanego wyroku Sądu Rejonowego, którym oddalone zostało powództwo. Przyczyną oddalenia powództwa, jak wynika z uzasadnienia było nieudowodnienie przez powódkę jakichkolwiek faktów na okoliczność zdarzenia, będącego podstawą roszczenia, przy czym powódka oraz jej pełnomocnik nie stawili się na rozprawę, na której sprawa była rozpoznawana, a Sąd nie uwzględnił wniosku o odroczenie rozprawy ze względu na urlop, w tym czasie, pełnomocnika powódki.

Wnosząc apelację, strona powodowa wnioskowała o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na jej rzecz żądanej kwoty, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania z powodu nierozpoznania sprawy co do istoty, oraz zasądzenia kosztów. Sąd drugiej instancji rozstrzygnął apelację, jak w sentencji wyroku zaskarżonego zażaleniem, uznając rażące naruszenie art. 299 w związku z art. 217 i art. 227 k.p.c., a zatem uchybienia procesowe, mające wpływ na pozbawienie powódki prawa do obrony, co skutkowało nieważnością postępowania (art. 379 pkt 5 k.p.c.).

W zażaleniu na wyrok Sądu drugiej instancji pozwany zarzucił naruszenie art. 379 pkt 5, art. 233 par. 1 oraz art. 214 par. 1 k.p.c., wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od strony powodowej kosztów postępowania, ewentualnie ich przyznania od Skarbu Państwa, ze względu na reprezentowanie pozwanego z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394 § 1¹ k.p.c. do Sądu Najwyższego przysługuje zażalenie w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Z treści zażalenia w niniejszej sprawie wynika, że pełnomocnik pozwanego złożył je w oparciu o wskazany przepis, chociaż go w żadnym miejscu nie powołał i tylko pośrednio wskazał na okoliczności, z których ma wynikać zasadność zażalenia i zgłoszonych w nim wniosków co do dalszego postępowania w sprawie.

Od czasu wejścia w życie art. 394 § 1¹ k.p.c., tzn. od 3 maja 2012 r. utrwaliło się stanowisko orzecznictwa Sądu Najwyższego, według którego zażalenie o którym mowa w tym przepisie jest zasadne wtedy, gdy uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania uchybia w szczególności zasadzie pełnej apelacji, tzn. gdy sąd drugiej instancji w ramach kontroli instancyjnej nie przeprowadza własnego postępowania rozpoznawczego, w szczególności postępowania dowodowego, zmierzającego do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia. Innymi słowy, gdy sąd drugiej instancji ogranicza się wyłącznie do kontroli prawidłowości postępowania pierwszo-instancyjnego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 grudnia 2012 r., IV CZ 124/12, niepubl., z dnia 10 stycznia 2013 r., IV CZ 166/12, niepubl., z dnia 13 marca 2013 r., IV CZ 15/13, niepubl., z dnia 8 maja 2013 r., I CZ 26/13, niepubl., z dnia 4 lipca 2013 r., I CZ 61/13, niepubl. i z dnia 26 września 2013 r., II CZ 41/13, niepubl.).

W niniejszej sprawie taka sytuacja nie miała miejsca. Sąd Okręgowy rozpoznając apelację stwierdził na podstawie art. 379 pkt 5 k.p.c. nieważność postępowania przed Sądem Rejonowym, co brane jest pod uwagę z urzędu (art. 378 § 1 k.p.c.). W uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego przytoczone zostały okoliczności wskazujące na pozbawienie powódki możliwości obrony jej praw. Okoliczności te mogły zostać uznane przez Sąd za spełniające przesłanki określone w art. 379 pkt 5 k.p.c. i w tym zakresie nie nastąpiło ani naruszenie tego przepisu, ani art. 233 § 1 oraz art. 214 § 1 k.p.c., na co również powołuje się skarżący w zażaleniu. W uzasadnieniu Sądu Okręgowego znajduje się odwołanie do orzecznictwa Sądu Najwyższego, idącego w tym kierunku przy interpretacji zastosowanych przepisów, jaki przyjął Sąd drugiej instancji.

Decydujące przy rozpoznawaniu zażalenia jest wynikające z motywów Sądu drugiej instancji przekonanie, że na skutek okoliczności prowadzących do nieważności postępowania, w niniejszej sprawie w ogóle nie zostało przeprowadzone postępowanie dowodowe co do istoty roszczenia strony powodowej. Jeżeli by to postępowanie miał w zastępstwie sądu pierwszej instancji przeprowadzić Sąd Okręgowy, to w rezultacie doszłoby do jednoinstancyjnego rozpoznania sprawy. To zaś przeczy zasadom konstytucyjnym i z pewnością nie stanowiło przyczyn, dla których wprowadzone zostało uprawnienie strony do wniesienia zażalenia na wyrok drugo-instancyjny, uchylający wyrok sądu pierwszej instancji.

Z tych względów na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. należało zażalenie oddalić, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 108 w związku z art. 391 § 1, art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.